

Gfv.IV.30.136/2012/7.szám

A Kúria a dr. Lenkovics Brigitta ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Horváth Miklós ügyvéd által képviselt alperes ellen megbízási díj és járulékai megfizetése iránt a Nagyatádi Városi Bíróság előtt 7.G.20.296/2010. számon megindított és a Somogy Megyei Bíróság 3.Gf.21.522/2011/3. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 31. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 66.000 (Hatvanhatezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából releváns tényállás szerint a felek között 2001. július 10-én kereskedelmi, szaktanácsadási és közvetítői megbízási szerződés jött létre, amelyben az alperes, mint megbízó megbízta a felperest, mint megbízottat a tevékenységi körébe tartozó „klf.” németországi cégek által megrendelésre kerülő acélszerkezetek tervezési, gyártási és értékesítési tevékenységével kapcsolatos kereskedelmi, megbízotti - és a szerződés 2. pontjában részletesen felsorolt - tevékenységek díjazás ellenében történő végzésére. A felek a szerződéstől eltérően folytatták az üzleti gyakorlatukat. A felperes közvetítői tevékenységének eredményeként az alperes 2002. és 2003. években megrendeléseket kapott a németországi ..-tól. A peres felek között

a 2002. szeptember 30-ától 2003. október 31-éig terjedő időre járó megbízási díj tekintetében nézeteltérés alakult ki, majd a szerződés 2004. január 6-án az alperes felmondásával megszűnt.

A felperes módosított keresetében 3.381.027 forint és annak kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását indítványozta és 4.043.476 forint tekintetében a keresetben érvényesített pénzösszeg erejéig beszámítási kifogással élt, állítva, hogy a felperes szerződést szegett és ezzel kárt okozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.651.865 forintot és annak 2003. december 31-étől járó törvényes mértékű kamatát. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Rendelkezett az elsőfokú perköltség és illeték viseléséről. Az elsőfokú bíróság a csatolt okiratok és a tanúk vallomásai alapján megállapította, hogy az alperes és a .. (a továbbiakban: németországi cég) között üzleti kapcsolat jött létre. Ebből következően az alperesnek a németországi cégtől származó bevétele a felperes közvetítői tevékenységével függ össze. Erre figyelemmel a felek között létrejött megbízási szerződés alapján a felperest jutalék illeti meg. Az elsőfokú bíróság a megbízási díj összegét a perben kirendelt szakértő - felek által is elfogadott - véleménye alapján állapította meg. Az elsőfokú bíróság az alperes beszámítási kifogását 87.394 forint erejéig találta alaposnak, amelynek beszámításával marasztalta az alperest.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érintette, fellebbezett rendelkezését helybenhagyta és az alperest a felperes részére 80.000 forint másodfokú eljárási költség megfizetésére kötelezte.

A jogerős ítélet indokolása szerint téves az alperesnek a felperes jutalékra való jogosultságát vitató fellebbezési álláspontja. .. nem a németországi cégképviselésében, erre való jogosultság nélkül tett nyilatkozatot, hanem tanúként adta elő, hogy a műszaki termékek a perbeli időszakban az alperestől a felperes közreműködésével kerültek a németországi céghez. A téves fellebbezési állásponttal szemben pedig a cég alkalmazottjának tanúként történő kihallgatását és a tanúvallomás bizonyítékként való elfogadását nem korlátozhatja az adott szervezet belső szervezeti rendje, az, hogy az adott személy a cég nevében egyébként milyen tartalmú nyilatkozat tételére jogosult. A becsatolt iratok, az alperes termelési igazgatójának a 2003. július 9-én kelt levele, amelyben tájékoztatta a felperest a 2002. szeptember 30. és 2003. július 30-a közötti időszakra őt megillető jutalék összegéről, valamint az alperes pénzügyi ügyintézőjének a 2004. november 17-i keltű irata, mint „teljes bizonyító erejű

magánokirat" tartalma, mely szerint az alperes tartozása 1.464.244 forint, továbbá .. tanúvallomása egyértelműen alátámasztják azt, hogy a felperes az alperes érdekében olyan közvetítői tevékenységet folytatott, amelynek eredményeként az alperes és a németországi cég között eredményes gazdasági kapcsolat alakult ki. Erre utal az alperes azon magatartása is, hogy a Regensburgban elvégzett javításokkal kapcsolatban a vita rendezéséhez a felperes segítségét kérte. Mindezekre tekintettel helytállóan és a bizonyítékok helyes mérlegelésével jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a felperest az általa elvégzett tevékenységre figyelemmel közvetítői jutalék illeti meg és ennek összegét a perben kirendelt szakértő aggálytalan szakvéleménye alapján, helytállóan állapította meg.

A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással, az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és elsődlegesen a kereset elutasítása, másodlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítása érdekében. Felülvizsgálati álláspontja szerint a jogerős ítélet a Ptk. 4. § (1) bekezdésében és 200. § (2) bekezdésében foglaltakat megsértette azzal, hogy a perbeli szerződés semmisségét nem állapította meg, amelyet hivatalból is észlelnie kellett volna. A per során ugyanis hivatkozott arra, hogy a felperes a perbeli szerződés megkötését megelőzően a konkurens cégével is azonos tartalmú megbízási szerződést kötött, így a felperes a szerződés megkötésekor a Ptk. 4. §-ában rögzített alapelvekre ütköző magatartást tanúsított. Ezért a szerződés a jóerkölcsbe ütközik, hiszen a felperes ugyanabban az időben egymással konkuráló piaci szereplők közül csak az egyik cég érdekében fejtette ki a tevékenységét, ami szükségszerűen ellentétes a konkurens cég érdekével. Az eljáró bíróságok nem tárták fel megfelelően a tényállást, amelyből megalapozatlanul állapították meg a felperes követelésének jogalapját. Tévesen fogadta el okirati bizonyítékként az elsőfokú bíróság a németországi cég 2007. április 2-án kelt, két osztályvezető által aláírt okiratot a felperes közvetítői tevékenységének igazolására, amely nem tekinthető a Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltaknak megfelelő teljes bizonyító erejű magánokiratnak. Ezért tévesen mellőzte az elsőfokú bíróság a németországi cég ügyvezetőjének és a kapcsolattartójának a tanúként való kihallgatását. Figyelmen kívül hagyták az eljáró bíróságok azt is, hogy a németországi cég az első megrendelést követően a további megrendeléseit már közvetlenül az alpereshez intézte. A felperes pedig nem csatolt olyan okiratokat, amelyek a folyamatos közvetítői tevékenységét igazolták volna. Nem értékelte azt sem a jogerős ítélet, hogy a felperes tisztességtelenül járt el azzal, hogy azonos tartalommal a konkurens cégével is szerződést kötött. Tévesen fogadta el a jogerős ítélet teljes bizonyító erejű magánokiratnak az alperes pénzügyi ügyintézőjének 2004. november 17-én kelt iratát, miután a pénzügyi ügyintéző a cég jegyzésére nem

jogosult. A korábbi időszakra vonatkozó bizonyítékok alapján annak ellenére, hogy nem állt rendelkezésre általa kiállított tájékoztató irat, amely a felperes követelésének jogalapját bizonyította volna, tévesen terjesztették ki az eljáró bíróságok a 2003. szeptember 5. és 2003. október 31-e közötti időszakra is a korábbi időszakra elfogadott bizonyítékokat.

A felperes tartalmilag a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. A felperes a szerződés érvénytelenségére vonatkozó felülvizsgálati álláspontot alaptalannak tartva hangsúlyozta, hogy tevékenységének lényege a gyártó cégek részére beszállítói megrendelések közvetítése, amelyről az alperesnek is tudomása volt. Az alperessel kötött közvetítői megbízási szerződésben kizárólagosságot nem kötöttek ki. Közvetítői tevékenysége az alperes érdekeibe és a jóerkölcsbe sem ütközött. Az alperes a szerződés által kedvezőbb helyzetbe került, a közvetítői tevékenysége révén a már meglévő megrendelői kapcsolatait bővíthette. A per adataiból megállapíthatóan, amint arra az eljáró bíróságok is rámutattak, a közvetítői tevékenysége egyértelműen megállapítható volt.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Téves az alperesnek az a felülvizsgálati álláspontja, hogy a felek között létrejött szerződés érvénytelen, amelyet az eljáró bíróságoknak hivatalból is észlelniük kellett volna. A szerződés olyan kikötést, amelyben a felperes azt vállalta volna, hogy az adott közvetítői tevékenységet kizárólag az alperes számára végzi, nem tartalmazott. Ezért önmagában azon az alapon, hogy a felperes fő tevékenysége szerint hasonló szolgáltatást más cég részére is nyújt, a szerződés jóerkölcsbe ütközését és ezáltal a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján az érvénytelenségét megállapítani nem lehet. A Ptk. 4. § (1) bekezdésében előírt jóhiszeműség és tisztesség követelményének az esetleges megsértéséből sem állapítható meg, hogy a szerződés nyilvánvalóan a jóerkölcsbe ütközik. Ettől függetlenül, még ha a szerződés semmissége megállapítható is lenne, miután a szerződéskötés előtt fennállott helyzetet nem lehet visszaállítani, a Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján a felek közötti elszámolás körében rendelkezni kell az ellenszolgáltatás nélkül maradó szolgáltatás megfizetéséről. Az alperes marasztalása iránti igény tehát a szerződés esetleges érvénytelensége esetén is alapos.

Az alperes a felperes követelésének jogalapja tekintetében a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésével a bizonyítékok mérlegelését támadta. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére és a tényállás megváltoztatására csak kivételesen abban az esetben kerülhet sor, ha az eljáró bíróságok a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során, az ügy érdemére kiható, nyilvánvalóan helytelen,

iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes következtetésre jutnak. (BH 2002/29., BH 1993/768., BH 1999/44.) Az adott esetben ez nem volt megállapítható.

A jogerős ítélet a per adatainak okszerű mérlegelésével állapította meg, hogy a felperes a szerződés alapján az alperes részére közvetítői tevékenységet végzett, melynek eredményeképpen az alperesnek bevétele származott. Ezért a perben érvényesített 2002. szeptember 30. és 2003. október 31-e közötti időszakra - a perben kirendelt igazságügyi szakértő véleményében megállapított és a felek által is elfogadott összegű - megbízási díj a felperest megilleti. Függetlenül attól, hogy a németországi cég 2007. április 2-ai keltű irata cégszerűen került-e aláírásra és ezáltal megfelel-e a Pp. 196. § (1) bekezdés d) pontjában foglaltak alapján a teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben támasztott feltételeknek, az irat tartalmát, mely szerint a felperes közreműködésével gyártott termékeket részükre az alperes, az okirat egyik aláírója tanúvallomásával is megerősítette. A bizonyítékok mérlegelése körében nincs jelentősége annak, hogy az alperes pénzügyi ügyintézője jogosult-e a cég jegyzésére, miután az általa 2004. november 17-én írt levél tartalmát, mely szerint az alperesnek a felperes felé tartozása áll fenn, maga az alperes sem vitatta. A németországi cég igazolása és a tanú vallomása alapján helytállóan fogadta el a 2003. szeptember 5-e és a 2003. október 31-e közötti időszakra is a felperes teljesítését az elsőfokú bíróság. Önmagában amiatt, hogy erre az időszakra vonatkozóan az alperes részéről - a vitatott megbízási díjról kiállítandó számla alapját képező - felperest tájékoztató irat nem készült, azt megállapítani, hogy a bíróság a bizonyítékokból okszerűen nem következő, logikailag ellentmondásos következtetésre jutott vagy iratellenes megállapítást tett, amely a felülvizsgálati eljárásban alapot adna a bizonyítékok felülmérlegelésére és eltérő tényállás megállapítására, megállapítani nem lehet. Mindezekre tekintettel jogszabálysértés nélkül marasztalta a jogerős ítélet az alperes.

A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta és a pervesztes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes ügyvédi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdései alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. Az alperes a 265.200 forint felülvizsgálati eljárási illetéket lerótt.

Budapest, 2013. február 6.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna sk. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin sk. bíró

Vné

A kiadmány hitelül:

tisztviselő